

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . . . 300 D Negyedévre . . . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délelőtt	Din

Döntőbíró elé kerül Fiume ügye.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 9.

A külügyminisztériumban tegnap délután fontos megbeszélést tartottak, Nincsiy Momcsillo külügyminiszter részvételével, amelyen az Olaszországgal folytatandó további tárgyalás kérdésével foglalkoztak. Az ülésen határozatot hoztak arra vonatkozólag, hogy egy utolsó javaslatot terjesztenek a római kormány elé a Baross-kikötő és a Delta ügyében. Ha az olasz kormány ezt a javaslatot nem fogadná el, akkor a kormány döntőbíró elé fogja terjeszteni a vitás kérdéseket.

A csehszlovák külügyminiszter Beogradba jön.

Beograd, jul. 9.

Politikai körökben azt beszélik, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter a kisentente színajai konferenciája előtt Beogradba jön és Nincsiy külügyminiszterrel fog tanácskozni. Benes valószínűleg e hó 18-án vagy 19-én érkezik meg Beogradba és innen fog csak Szinajába utazni.

Anglia bizalmatlan.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, jul. 8.

A léghajózási partvédelmi ügyek államtitkára az alsóházban kijelentette, hogy egyedül saját tárcájának kiadásai növekedtek a költségvetésben, aminek magyarázata az, hogy Angliának jelenleg a legfontosabb kérdés: partjaink biztonsága. Bárki is legyen Anglia barátja, bármilyen jóviszonyban is legyen államunkkal, mégsem teheti ki védtelenül partjait az ellenséges támadásnak.

A törökök újra Lausanneban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Lausanne, jul. 9.

Hírlik, hogy a török delegáció a jövő héten visszatér Lausanneba.

A belgák egymás között.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Bruxelles, jul. 9.

Megalakult a francia-belga Ruhr-megszállást ellenőrző bizottság, amelynek feje Hymans, aki kijelentette, hogy Belgiumnak meg kell nyernie Anglia bizalmát s ezért állást kell foglalnia a francia Ruhr-politika ellen. Hymans kijelentései nagy feltűnést keltenek.

Kiegészítették a kormányt.

A király előtt a miniszterelnök javaslata.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 9.

A radikális-párt pénteki ülésén teljesen szabad kezet adott a miniszterelnöknek a kormány kiegészítésére vonatkozólag. Pasity ezt ki is használta, mert szombat délelőttre már el is készült a kormány kiegészítésének munkájával.

Tegnap délelőtt értesítette a kormány tagjait, hogy a pártban uralkodó ideges hangulat miatt csak kiegészíti a kabinetet és a kinevezésre vonatkozó ukázt rövidesen az uralkodó elé terjeszti aláírás céljából. Pasity miniszterelnök a következő kinevezéseket terjeszti Ófelsége elé: Janjity Vojislav — vallásügy,

Szimonovity Milán — földmivelőügy és Kojity Dragutin — kereskedelemügy, Mileity Krszta egyelőre még megtartja a földbirtokreform tárcát.

A kormánynak ily módon történt kiegészítésével azonban még mindig nincs elintézve a kormányrekonstrukció kérdése Pasity miniszterelnök az üresedésben levő három tárcá betöltésével még nem elégitette ki a párt azon tagjait, akik nagyobbarányú rekonstrukciót követelnek. Az elégedetlenkedők ezután valószínűleg még inkább fogják érezteni azt, hogy szükség van a kormány gyökeres átszervezésére.

A demokrata-párt erélyes ellenzék

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 9.

A demokrata-párt tegnap ülést tartott és az ezen hozott határozat nagy változást jelent a még két nap előtti helyzetben. Akkor a demokraták úgy döntöttek, hogy mind addig nem lesznek erélyes ellenzék a kormánynak, amíg az erős kezű lép fel a föderalista blokk ellen.

Szombaton délután azután úgy határoztak, hogy ismét felveszik a harcot a kormány ellen és a tisztviselői törvény bizottsági tárgyalása alkalmával ellene fognak szavazni. Az ellenzéki magatartásuk a parlamentben még inkább ki fog domborodni a tisztviselői és a katonai törvény tárgyalása alkalmával.

A német kormány és a duisburgi merénylet.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, jul. 9.

Tegnap a francia és belga nagykövetek a német külügyminiszternél személyesen szóváteittek a duisburgi eseményeket és követelték, hogy a német kormány helytelenítse a merényletet. A kérelmet azal indokolták, hogy abban a németeknek is részt kellett venniük, mivel a hidon megtalálták a robbanó bomba szilánkjait, amelyekről megállapították, hogy a robbanószert német gyártmányu. A merényletért — mondották — a német kormány a felelős, mert istápolja a passzív rezisztenciát.

Rosenberg külügyminiszter a nagyköveteknek azt válaszolta, hogy az esetet mindezeideig csak lapjelentésekből ismeri, mert a német helyhatóságoknak szigorúan megtiltották, hogy a helyszínrre kiszállhassanak és megállapíthassák a tényállást. A külügyminiszter kijelentette, hogy még abban az esetben is, ha németek vettek részt a merényletben, nem lehet felelőssé tenni a német kormányt.

Záró ülés a német parlamentben.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, jul. 8.

A birodalmi gyűlés tegnap tartotta meg záró ülését. Löbe házelnök záróbeszédét ezzel a szavakkal fejezte be: Kívánom, hogy a Ruhr lakoságnak mielőbb üssön a felszabadulás órája, mert a birodalmi gyűlés akkor lesz gyümölcsöző.

Pekingben sincs...

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Peking, jul. 8.

A kínai pénzügyminiszter bejelentette a kormánynak, hogy hivatalát nem láthatja el, mert az állampénztárban nincs pénz.

Németország helyzete és a Ruhr-kérdés.

Berlin, jul. 8.

Cuno és Pacelli nuncius tárgyalásai eredményre vezettek. Tegnap megállapodtak a közzéteendő nyilatkozatban is. A kommuniké részletesen ismerteti Németország helyzetét és a Ruhr-kérdést. A kormány a pápának jegyzékben válaszol.

Aktaháboru az eltörött telefonizolátorok körül

Az ismeretlen tettesekért a községek felelősek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, jul. 9.

A telefonizolátorok körül már régóta aktaháboru folyik a novisadi postadirekción és egyes községek között. A posta igazgatóság ugyanis minden egyes eltört telefonizolátor (szigetelő) árát azon községtől követelte, amelynek területén a kár történt. Kártérítési igényét azzal indokolta, hogy az ismeretlen tettesek által elkövetett károkat a községek felelősek.

A községek nagyrésze nem fogadta el a jelentékeny összegekre rugó követelést, leginkább abból a szempontból kiindulva, hogy az említett 1889-ik törvénycikk csak Szerbia területére érvényes, a Vajdaság területére pedig nem áll fenn.

A posta- és távírdügyi minisztérium az igazgatóság feliratára a belügyminisztérium útján utasította a községeket, hogy a jövőben az eltörött izolátorok árát térítsék meg.

Előteremtik a Soko-otthonhoz szükséges tőkét.

Egy dinárosokból épülő palota.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, jul. 9.

A földmivelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben a Bácság egész területére szóló érvénynyel elrendelte, hogy a jövőben minden egyes újonnan kiállított marhalevél után az előírt törvényes illetékeken kívül egy dinárt szedjenek a hatóságok a Bečkereken építendő Soko-otthon javára. A befolyó pénzeket minden öt hónapban elküldik a hatóságok a bečkereki Zadrusna Banka emére.

A földmivelésügyi minisztérium rendeleté egyszerben megszüntette azt a régen kísérő kérdést, hogy mily módon járhatnának hozzá az agilis kezdeményezők a Soko-otthon felépítéséhez szükséges összeghez. Ily megoldás mellett hamarosan összegyűl a megfelelő tőke és megindulhat az építkezés. A Soko-otthon kulturpalota jellegű intézmény lesz és befogadja helyiségeibe az összes kulturegyesületeket. Az otthon a város legszebb részén, a Prince Gyorgyeva (Bonnáz) utca sarkán, a zárdával szemben fog épülni.

A megye behajtja az adótartozásokat.

Felhívást küldtek a polgármesterekhez és főszolgabírákhoz.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 9.

A megyei adó befizetése körül több község részéről késedelmeskedés történt. A vármegye, melynek pénzügyi helyzete természetesen a mai súlyos gazdasági körülmények között nem olyan, hogy a künnlevőségekre huzamosabb ideig várhasson, tegnap rendeletileg megsürgette az adó befizetését.

A polgármestereket felhívja a megye, hogy a városok múlt évi és folyó évi adóját haladéktalanul fizessék be Torontál-Temesmegye pénztárába. A főszolgabírákhoz pedig felszólítás ment, melyben utasítják őket, hogy írják össze mindazon községeket, melyek még nem fizették ki a múlt és folyó évi adójukat és utasítsák a késedelmeskedő községeket, hogy a múlt évi tartozásukat legkésőbb 25-éig, a folyó évit pedig szintén rövid időn belül egyenlítsék ki.

Amikor Verbászon dobolnak...

Taj a nőtleneknek!

— A „Torontál” tudósítójától. —

Verbászról írják: A fascista terror megszemélyesítője, a diktátor Mussolini bizonytalanságát a föld alá fog bujni szegényletében, ha tudomást szerez arról, hogy a bőségtől csorgó Kánaánban, Bácska kellős közepén, a mai nappal egy jeles férfiú neve adatik át a nyilvánosságnak, aki minden jel szerint egyedül hivatott arra, hogy a rettegett olasz kormányelnök nevének fényét mindörökké elhomályosítsa. A nevezetes férfiú bírói szerepét tölt be Verbász nagyközségben és az elmúlt napok egyikén közvetlen alárendeltje, a kisbíró utján az alábbi, drákói szigorral megfogalmazott rendelkezést publikálta a község legszélesebbkörű nyilvánossága előtt:

„Közhírré tétetik, hogy mától kezdődőleg a nőtlen fiatalembereknek hétköznapiakon tilos a korezmába járni. Nevezett polgároknak hasonlóképpen tilos az utcán, vagy bármely más nyilvános helyen megjelenni esti 10 óra után.”

A rendelkezés első része, amely minden bizonnyal arra vonatkozik, hogy Verbász közvetlen környékén csökkentsék a virágzó, sőt borvirágzó alkoholfogyasztást, talán csak a verbászi korezmárosok részéről eredményez majd nagyobb-foku felháborodást. De miért a tízórás sétatilalom? Az a gyanunk, hogy a bíró ur már minden szentimentalizmuson túl semmi érzéssel nem bír a muskátli ablakok és a rácsos kerítések soha ki nem vesző poézisével szemben. Ha a rendelethez alkalmazkodnak, Verbászon ki fog halni két héten belül minden poézis. A muskátli el fognak hervadni... vagy megnősülnek a jelenleg veszélyben forgó fiatalemberek. És ebben az esetben a verbászi mamák szobrot fognak emelni a példátlanul klasszikus rendelet kitalálójának...

A becskerekeli parlament.

Ötmillió dináros hitelt vesz fel a város. — Vita a járványkórház áthelyezése körül. — Megszavasták a tisztviselői ruhasegélyét. — Megváltoztatták az ebadójavaslatot.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 9.

Beeskerek város képviselőtestülete szombaton délután közgyűlést tartott a vármegyeháza nagytermében. A meglehetősen gyéren látogatott közgyűlést Alekszty Bogoljub polgármester délután két órakor nyitotta meg.

A napirend első érdekesebb pontja: Gyorgyevity Ilja és Sakote Gyorgye kérvénye. Gyorgyevity és Sakote Beeskereken lámpagyár alapítását tervezi s erre a célra a várostól a régi vágóhid átengedését kéri. A közgyűlés a gyárépítéshez megadta hozzájárulását, de a kért területet nem engedte át, hanem helyébe a gyepmesteri területből jelölt ki megfelelő nagyságú részt.

A következő pont, a Torontálmelegyei mezőgazdasági gépgyár kérvénye volt, amely a Miletityeva (Temesvári) utcában lévő gyártelepe mellett fekvő városi telekből megfelelő terület átengedését kérte és ennek ellenszolgáltatásként kötelezte magát, hogy a megmaradó városi részen lévő rozoga épület helyébe új házat emel teljesen díjtalanul. A kérelem teljesítéséhez a közgyűlés hozzájárult.

Viharos vitát váltott ki a tárgysorozat tizenegyedik pontja, mely a villanytelep kibővítéséről és a villanyhálózat kiépítéséről szólt. Krizsanov Pája főszámvevő bevezető szavai után Boberity villanytelepi igazgató részletesen ismertette az erről készített tervezetet és megvalósításának átlagos kiadásait. A javaslat szerint öt millió dináros kölcsönre volna szüksége a városnak hogy a nagyarányu tervet keresztülvigye. A kölcsön körül heves vita keletkezett, amelyben számos pro és kontra felszólalás hangzott el. Zsupanszki Szlavko dr. a határozathozatal elhalasztását kérte, mert ugymond, ily fontos ügy, mely a mai kedvezőtlen pénzügyi helyzet miatt több megfontolást érdemel mint valaha, előbb tüzetes áttanulmányozást igényel, mert elhatározott döntés esetén könnyen súlyos, évekre kiható károsodást szenvedhet Beeskerek. Beslity Nikola főmérnök a javaslat érdekében beszélt. A villanytelep megnagyobbitásával — mondotta — a város jelentős jövedelmi forráshoz jut, mert a vállalatok, melyek eddig benzín erőre berendezett motorokkal tartották üzemüket működésben, a jövőben, az olcsóbb és kényelmesebb áramot vennék igénybe. Ettől eltekintve, már csak azért sem maradhat meg a telep mai állapotában, mert minden pillantásban oly nagyarányu defektus következhet be, hogy a város sötétben marad, ha csak rövid időre is, megszűnik az áramszolgáltatás. A kölcsön megszavazásával nem szabad késlekedni, éppen a pénzügyi helyzetre való tekintettel. Ma még öt milliós kölcsön elegendő volna a villanytelep reorganizálására, nagy kérdés azonban, hogy jövőre vagy néhány hónap múlva a nyersanyag és a munkabér drágulása folytán nem bizonyul-e kevésnek a mostani összeg. A közgyűlés az állandó választmány javaslatát elfogadta. Zsu-

panzski Szlavko dr. közbeeső indítványával módosítva, mely szerint részletesen kidolgozzák a költségvetést s ennek kiadási előirányzatának megfelelően veszik fel a hitelt.

Érdekes és hosszú vita keletkezett a járványkórház áthelyezésének ügye körül. Az előadó előterjesztése szerint a mostani járványkórházat, mely erre a célra egyáltalában nem felel meg, áthelyeznék a jelenlegi szegényházba, melyet jelentékenyen megnagyobbítva adnának át új rendeltetésének. A jelenleg is fennálló épület mellé újakat emelnének, egy nagy betegszoba, két üdülő terem és fürdő állana a betegek rendelkezésére.

Az első felszólaló Iszakovity Vojszláv dr. volt, aki kifogásolta, hogy a járványkórházat ilyen maradi berendezés mellett, mint a becskerekeli lesz, a városban építik fel. Az utcára engedett víz, a betegszobából kiröppenő légy — mondotta — könnyen széthurcolja a fertőző betegségeket. Nagyvárosokban is lakóházak között vannak a kórházak, de azok berendezkedése és az épületeket övező park megnehezíti a járványok széthurcolását. Beslity Nikola főmérnök hozzászólásában elmondja, hogy a mai körülmények között más megoldás nincsen s az új járványkórház mindenestre jobban felel meg majd rendeltetésének, mint a régi. Az utcára nem engednek vizet, hanem azt egy medencében összegyűjtik s csak deszinficálás után öntik ki. A fertőzés tehát ily módon lehetetlen lesz. A közgyűlés a vita befejezése után az állandó választmány javaslatát szavazta meg, mely szerint áttelepítik a járványkórházat a mostani szegényházba.

A múlt havi városi közgyűlés a polgármester részére lakást szavazott meg a városháza épületében. A városi képviselőtestület most a lakás céljaira a jelenlegi Tolickinyomda helyiségeit jelölte ki, melyet áthelyeznek majd a rendőrség épületébe. Az átalakítási költségekre összeállított költségvetést, mely körülbelül százezer dinárt említt fel, elfogadták.

Nagyobb vita fejlődött ki a tisztviselői ruhasegélye körül. Az állandó választmány javaslata szerint a VII. és VIII. fizetési osztályba tartozó tisztviselők ötezer dinárt, a IX-ikbe tartozók 4000 dinárt, a X. és XI-ikbe sorozottak háromezer dinárt, nyugdíjasok és díjnokok ezer dinárt kapnának ruha segély címén, azonkívül egy-egy havi fizetést drágasági pótlék címen. A rendőrök és szolgáknak ezerkétszáz dinárt, az utcaseprőknak hétszáz dinárt, az állandó napszámoknak pedig ötszáz dinárt utaltatnának ki. Az összegek folyósítása azonban csak akkor történik meg, amikor a város megszerezte a kiutaláshoz szükséges fedezetet. A közgyűlés a segélyeket megszavazta. Több felszólaló ugyan erőlyesen követelte az azonnali kifizetést, a város jelenlegi helyzete azonban olyan vismajor volt, hogy meg kellett előtte hajolni.

Az ebadóra vonatkozólag abban állapodott meg a közgyűlés, hogy

házörző, patkányirtó, mészáros- és juhászok, valamint a szállásokon tartott bármilyen eb tulajdonosai harminc dinár adót, a luxus- és vadászok után pedig százötven dinárt fizessenek.

Brassován Braniszláv volt villanygyári igazgató elszámolása körül, egy petróleumszállításból kifolyólag, differenciák merültek fel, amelyek az állandó választmány indítványa szerint tisztázásra szorulnak. A különbözetek összege háromszázharmincezer koronát tesz ki. Az ügyet a képviselőtestület határozatának megfelelően bírósági utra terelik.

A közgyűlést a nagy tárgysorozatra való tekintettel szombaton este félbeszakították és vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor folytatták. A vasárnapi közgyűlésen néhány kisebb jelentőségű ügyben határozatok. Hozzájárultak a gyepmesteri díjak felemeléséhez és a pócegödörtszítási fuvarjáért az eddigi 25, illetve 35 dinár helyébe harminc, illetőleg negyven dinárt engedélyeztek. Nagyobb vita keletkezett Ercegán Ante városi előfogatos kérelme felett, aki a várossal kötött szerződés felbontását kérte. A közgyűlés hosszabb vita után hozzájárult az előterjesztés teljesítéséhez. Végül elfogadták Zaviszty Iván városi iktató nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

HIREK

Jul.
10.

1509-ben született Calvin.
1920-ban a bolsevik csapatok elfoglalják Kownot.

Károly Ernő

a neve annak a fiatal piktornak, akinek képeivel tegnap a véletlen összehozott. Olyan csodálatos, olyan váratlan és meglepő volt ez a találkozás, mint amikor egy hosszú erdei séta után egyszerre egy ragyogó, napsütéses tisztásra ér az ember. Senki nem mondta, hogy oda jutok, magam sem gondoltam rá, annál nagyobb volt a szenzáció, annál tisztább a gyönyörűség, amit a napsütötte tájképszepe nyújtott a fáradt vándornak.

Jól jegyezzük meg a nevét: Károly Ernő — még sokat fogunk hallani róla és sokszor. Fiatal, alig harminc éves, minden egyes munkáján azonban rajta van az igazi tehetség felre nem ismerhető nyoma. Akár a tájképeit nézem, akár tanulmányfejeit, mindegyiken az igazi művészlélek érzik, a mester keze látszik. A tájképeken annyi a pompázó szín, oly finoman érezhető a levegő rezgése, oly tökéletesen látszik a napfény ragyogása, hogy a nagy impresszionista piktorok: egy Monet, Sisley, vagy Renoir képein sem különbül. Egyik-másik képének láttára megint egészen más sajátosságok ragadják meg a figyelmünket. Cézzanne csodálatos anyagszerűsége szól felénk nem egy tájképről. Rembrandt fényhatásai és kontrasztjai tanulmányfejeiről.

Egy pár napsütéses, alföldi tájat akar megfesteni, ez hozta mifelénk és vele vannak utolsó pár esztendői legjava képei. Akinek alkalma lesz Rózsa szállóbeli lakásán a fiatal művésznek munkáit meglátni, ritka művészi élvezetről fog számot adhatni és egy valódi művészlelek alkotásaiban fog gyönyörködhetni.

Eltűnt lelencházi gyermek. A család lelencházról két gyermek tűnt el, akiknek mindegyike nem tudtak nyomokra akadni. Az eltűnt gyermekek után most a Bán-ságban is nyomoznak. A 2 fiú neve: Branity Marian (zadrai) és Velykovity Zsiva (letevai származású). Az első tizenegy, a második fiú pedig mindössze kilenc éves.

Uj községi esküdtek. A belügy-minisztérium Paskova Bózsát és Jovanov Obrádot Srpski Elemiren községi esküdtek nevezte ki.

Fő a bizalom. Stupricht Teréz rudolfsgnádi földmivesasszony kivitte a vásárra lovát, hogy valamilyen elfogadható áron eladja. Hosszas alkut után végre az egyik vevővel létrejött a vásár. Az új tulajdonos átvette a járatot és a lovat azzal, hogy átírta és utána azonnal kifizeti. A jó asszony azonban hiába várta vissza a vevőt, máig sem tért vissza. Feljelentésére megindult a nyomozás.

A dobrovoljacok mulatsága. A srpskielimi dobrovoljacok (katonai önkéntesek) július hó 20-án, pénteken mulatságot rendeznek Srpski Elemiren.

Akiknek nincs érzékük a billiárd iránt. Mrksity Milorad srpski itebeli vendéglős feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik Vid napján a Kaszinó helyiségében összevagdalták bieskával a billiárdasztalának kék posztóját.

A könyvpiac szenzációja. Az 1400 koronás magyar könyvek már megjelentek a könyvpiacra. Nyolc sorozatból áll ez a pompás kis könyvtár s mindegyik sorozat tíz kötet pompás kiállítású külsőleg is szép könyvből áll és a legkiválóbb írók műveit tartalmazza. A könyvek ára pompás kiállításukhoz és tartalmukhoz mérten a mai viszonyok között szinte potomság. Egy tíz kötetes sorozat csak 20 dinár, amiért ma még egy kötet könyvet sem kapni. Az összes sorozatok ára, vagyis nyolcvan kötet könyv, tehát egy egész kis könyvtár 160 dinár. A könyvek a pénz előzetes büküldésével megrendelhetők és átvethetők az Orient hírlapirodánál („Torontal” kiadóhivatala). Védlekre külföldi példányokért sorozatonként 6 dinár portó is fizetendő.

Délutáni táncoktatás diákok és gyermekek részére. Mészáros Ferenc közismert becskeréki táncosnár július hó 9-én kezdi meg nagyszabású délutáni táncanfolyamát a Kaszinó éttermében, kizárólag diákok és gyermekek részére. Oktatás az összes modern táncokból, a legnagyobb lelkiismeretességgel. Beiratkozás a tanórák alatt a Kaszinó éttermében.

Atulások és esekklirások a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutahiztosításokat legújányosabban eszközöl a Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Vas- és fémdöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

Borzalmas családi dráma.

Megmérgezte a férjét és azután öngyilkos lett.

Beeskerek, jul. 9.

Borzalmas büncselekmény foglalkoztatja most a hatóságokat. Egy beteges idegzetű novibecseji asszony megmérgezte férjét, majd lelkiismeretfurdalástól gyötörve levelet írt édesanyjának, melyben mindent bevallott és közölte vele, hogy öngyilkosságot követ el.

Hajdu István novibecseji munkás néhány év óta élt törvényes házasságban feleségével. Eleinte boldog volt a házasságát, később azonban elhidegültek egymástól. Legutóbb már napirenden voltak Hajduknál a civakodások, amelyek a fiatal asszonyt végképpen elkésztették. Szomorú sorsában egyedül vigasztal egy barátnéja volt, aki özvegyi sorban élt. A két asszony között intim barátság fejlődött. Gyakran találkoztak s barátné módjára kiöntötték egymásnak szívük minden bánatát-örömét. A barátné, amikor megtudta Hajduné szomorú sorsát, rábeszélte, hogy hagyja el urát, vagy ha nem akar elválni tőle, tegye el láb alól, mert sokkalta jobb dolga lesz özvegyi sorban, mint most a goromba férjénél. Hajduné hajlott a csábító szóra és légyemréggel (Fliegenstein) meg-

ette az urát. A szerencsétlen Hajdu István rövid szenvedés után kiszüvedett.

Márciusban temették el Hajdu Istvánt s a lakásban egyedül maradt a szabad élet után áhító özvegyasszony. Az egyedüllét, a magány sem javított az asszony sorsán, zárkózottabb természetűvé vált s lelkiismeretfurdalása nem hagyta el egy pillanatra sem. A szüntelenül gyötört beteges lelkiállapot rövidesen végzett az idegekkel is és teljesen türehetlenné, pokollá tették számára az életet. Az asszony a napokban végső elhatározásra bírta rá magát. Levelet írt édesanyjának, amelyben keresetlen egyszerű szavakkal írta le életének tragédiáját. Elmondja, hogy az Istvánt barátnéjának felbujtására megmérgezte s hogy mire a levelet kézhezkapják, már ő sem lesz az élők sorában.

A levél a hatóságok kezébe jutott. A novibecseji esendőség jelentésére elrendelték Hajdu István holttestének exhumálását, amit július hó 1-én, szerdán fognak megejteni. Az asszonyt mindenfelé keresik, de ezideig nem tudtak a nyomára jutni. Valószínűnek tartják a feltevést, hogy a Tiszába ugrott.

Torontal perli Szerém megyét.

Harc egy háromezer holdas rét birtokjogáért. — Eredménytelen határmegállapítás. — Minisztériumi bizottság dönt.

Beeskerek, jul. 9.

Szerém megye és Torontal-Temes megye már régóta elkeseredett aktaháborút folytat egy háromezer holdnyi földterületért, amely a megye déli határán terül el. A hatalmas kiterjedésű rét és legelő Torontal és a Szerém megye között határán húzódik el és Opora határtól terjed dél felé. A nagyértékű területet eddig Szerém megye kezelte s így a belőle származott jövedelmet is sajátjaként használta. A birtokjogot nemrégiben megtámadta a leginkább érdekelt Orlovát község s a megye útján mint Torontal jogos tulajdonát visszakövetelte a szerinte illetéktelen Szerém megyétől. Orlovát község és Torontal megye azzal indokolta követelését, hogy a vitás területet Ferenc József néhai császár és magyar király a magyarokkal való kiegyezés előtt (tehát még 1867 előtt) a határvideknek adományozta, melyről császári patenset is adott ki.

Szerém megye a gyakori átiratváltásra sem mutatott hajlandóságot a rét és legelő átadására és válaszában kijelentette, hogy arról nem mond le, mert jogos tulajdonának tudja. A kérdéses terület Szerém megye szerint állami birtok, melynek kezelését azonban már hosszú ideje a Szerém megye végzi.

A mindinkább elhuzódó eredménytelen akta- és tintaháborúnak, mindkét rész kérelmére a belügy-minisztérium vetett véget, mely elrendelte, hogy mindkét megye részéről bizottságot küldjenek ki a vitás rétre és a helyszínen állapítsák meg a Torontal-Temes megye közötti határt. Torontal megye képviselőiben részt vettek a bizottságban Rajty Szeptiszláv alispán, Vaszity Andrea dr. vármegyei fő-

ügyész, Petrov Száva megyei jegyző, Lázity megyei mérnök, a kovacsicai főszolgabíró és az érdekelt községek kiküldöttei. A szerém megyei delegáció Iszajlovity főispánból, a megyei titkárból, a starapazovai és zemuni főszolgabíróból, Zemun város egyik tanácsnokából és a réttel határos községek képviselőiből állott.

A szerémi bizottság a rét és legelőből álló 3000 holdas vitás területet össze akarta kötni a Pansevoig terjedő föld komplexumával s azzal együttesen kíván határozni, amibe természetesen a torontaliak nem egyeztek bele. Mivel egyik oldalon sem engedtek eredeti állásfoglalásukból, anélkül távoztak a színhelyről, hogy bárminemű határozatot is hoztak volna az ideiglenes jellegű megyei határra vonatkozólag.

Torontal megye, biztos forrásból nyert értesülésünk szerint, a belügyminiszter úmtól bizottság kiküldését kérte, mely a két megye delegációjával együttesen határozná ebben a régóta húzódó kérdésben. A bizottság feladata volna az ideiglenes határ meghuzása és annak eldöntése, hogy melyik megyét illeti meg a legelő használati joga.

A határ megállapítása csak ideiglenes jellegű lenne és csak rövidebb időre szólna. Torontal megye ugyanis követelésével bíró eljárás-hoz folyamodik s ezúton reméli, hogy a háromezer holdas, jelentékeny értékű képviselő birtok tulajdonjoga felett végre végérvényesen döntenek. A két vármegye főre érdekesnek ígérkezik, mert a bizonyító eljárás során nem egy értékes, régészeti szempontból érdekes akta kerül napvilágra.

Sport

A beogradi Soko Beeskereken.

Soko—Slavija 3:0 (3:0).

— A „Torontal” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 9.

Kissé felázott pályán, ideális football-időben folyt le a mérkőzés. A beogradi együttes technikailag és taktikailag feltétlenül jobb volt ellenfelénél. A csapat mindegyik része kifogástalanul működött, különösen a centerhalf és a belső csatárok munkája volt precíz. A Slavija Avramovval, Raicesal és Gavrilovval megerősödve vette fel a küzdelmet, de nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A csapat legnagyobb hibája az volt, hogy egy percig sem tudott egységes lenni. Különösen a csatársor játéka okozott eselődést. A legtöbb támadás egyéni akciókból állott, amelyet a beogradi védelem könnyen lecsereelt. Mindamellett az első félidőben a Slavija is több veszélyes helyzetet teremt a beogradi kapu előtt. A Slavija védelme — ellentétben a csatárral — elsőrendű volt, különösen a második félidőben, amikor Hermann visszament a helyére.

Hogy a második félidőben a Soko nagy fölénye dacára egyetlenegy goalt sem tud elérni, az a Slavija védelme, de különösen Oláh kapus önfeláldozó munkájának tulajdonítható. Szembeszökő volt a két csapat stílusbeli különbsége: a „Soko” lapos passzjátéka szebb és nívósabb volt a Slavija „magas” játéknál. Ezzel a játéktípussal a beogradi csapat feltétlenül kétféle három goalt jobb bármely becskeréki együttesnél. A goalokat az első félidő 19-ik, 26-ik és 35-ik percében érte el a Soko. Kornerarany 9:1 Beograd javára. Bíró volt: Aleksity.

Subotica, Konkordija—Sand 3:0. Slavija I. b)—Schwäbische I. b. 3:0.

Atletikai verseny Dzsomboljon.

— A „Torontal” tudósítójától. —

Dzsombolj, jul. 8.

Vasárnap kevésszámú közönség előtt folyt le a ZsSE országos atletikai versenye. Az eredmények közül kimagasló Leandrov hármasugró és Teleszko távolugró eredménye.

100 m. síkfutás: 1. Simics (KAC) 11-8 mp. 2. Hehn (ZsSE). 3. Kószó (ZsSE).

200 m. síkfutás: 1. Kószó (ZsSE) 26 mp. 2. Hehn (ZsSE). 3. Allár (ZsSE).

400 m. síkfutás: 1. Miskovics (KAC) 58-5 mp. 2. Kószó (ZsSE). 3. Reichrath (ZsSE).

800 m. síkfutás: 1. Miskovics (KAC) 2 p. 25 és kéttized mp. 2. Wittenberg (KAC). 3. Ruzs (ZsSE). A harmadiknak beérkezett Darity (Zseljeznicsar) diszkvalifikálva.

1500 m. síkfutás: 1. Miskovity (KAC) 4 p. 41 mp. 2. Ruzs (ZsSE). 3. Darity (Zseljeznicsar).

Sulydobás: 1. Joanovity (Zseljeznicsar) 12-60 m. 2. Turinszki (Obility) 11-05 m. 3. Leandrov (Hask) 10-96 m.

Diszkoszvetés: 1. Bogdán (KAC) 33-73 m. 2. Kalmusz (ZsSE). 30-95 m.

3. Jovanovity (Zseljeznicsar) 30-72 méter.

Gerelyvetés: 1. Jovanovity (Zseljeznicsar) 38-90 m. 2. Turinszki (Obility) 34-65 m. 3. Simity (KAC).

Magasugrás: 1. Teleszkó (Zseljeznicsar) 165 cm. 2. Leandrov (Hask) 160 cm. 3. Kolb (KAC) 160 cm. Teleszkó a 172 cm-re feltett léccel háromszor hajszálnyira dobja.

Távolugrás: 1. Teleszkó (Zseljeznicsar) 624 cm. 2. Bogdán (KAC) 612 cm. 3. Kolb (KAC) 5-78 cm.

Hármasugrás: 1. Leandrov (Hask) 12-25 m. 2. Teleszkó (Zseljeznicsar) 12-03 m. 3. Ber (KAC) 11-63 m.

Rúdugrás: 1. Teleszkó (Zseljeznicsar) 2-50 m. 2. Jovanovity (Zseljeznicsar) 2-50.

100, 200, 300, 400 m. svéd staféta: 1. KAC (Kolb, Bogdán, Simity, Miskovity) 2 p. 17-4 mp. 2. ZsSE. 3. ZsSE II.

Uj repülőgépek. Londonból jelentek: Junius 30-án kezdődött az angliai Hendonban a nagy repülőverseny, amelyen a király is megjelent. Arról volt szó, hogy a legközelebbi években a hadsereg számára milyen típusu gépeket gyártanak. Megjelent a Cub-gép, egy hatalmas bombavető, amely ezer lóerejű motorral dolgozik és ennek ellenlábasa a kis Wren, amely csak három-negyed-fél lóerővel működik. A Wren pilótával együtt kevéssel nyom többet egy mázsánál és főleg kémszemlére akarják használni. A Victoriát csapatzállításokra alkalmazzák. Huszonöt katonára is elfér rajta. Hendonban többek között olyan hadgyakorlatokat fognak bemutatni, hogy például egy előrs valamely vasuti hidat véd. Minthogy kénytelen visszavonulni, a parancsnok szólítja a légi erőt. Erre megjelenik egy gép, elpusztítja a hidat és szépen elszállítja a katonaságot.

Eladók:

Egy nagyon szép ebédlőberendezés, nagy szőnyeg, szép tükörszekrény, antikszekrény, konyhaedény, üveg-szerviz és más egyéb dolgok. — Bővebbet Tomaszóváci utca 32., reggel 9-től délután 4-ig. 1299

Két ügyes varrónő

ajánkozik vidékre (pusztára). 1294

Ajánlatok Eduard Prém V. Beckerek, Pupinova u. 3. címre kéretnek.

Elsőrendű, darabos MÉSZET,

száraz, vellázott 1255

FASZENET

jutányosan szállít

Révai Adolf, Subotica. Telefon 551.

Eladók

1296

egy 10 lóerős szivógázmotor generátorral, egy olajprés és egy kisebb daráló malomszerelék. Kovács Béla, Stari Becsej

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak az ismerősöknek, jóbarátoknak és rokonoknak, akik a végtelenül szeretett, fiatalon elhunyt hitves, anya, gyermek, testvér és rokon

Kollarich Gáborné szül. Wieland Erzsébet

végtisztességén megjelentek és részvétnyilvánításukkal, koszorú- és virágadományaikkal mérhetetlen fájdalomukat együttérző meleg szívükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mond hálás köszönetet

Kollarich Gábor és a gyászoló család.

Gyurity Krszta

a pénzügyminiszteriumtól megkapta a jogot

hivatalos elvámolásra.

Irodája Eckstein János és Fia szállítócégnél van (Aleksandrova ul.) s kéri a n. é. elvámoló közönséget,

1293 elvámolásokkal megtisztelni.

Fenti hirdetés kapcsolatában van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy karöltve a BRÖDER és FENYŐ novisadi szállítócéggel, elvállalunk mindennemű készáru, nyerstermények, örlemények elszállítását Vojvodina bármely állomásától bármely külföldi végállomásra, itt megállapítandó egységes árak mellett, melyben az összes fuvar- és vámköltségek be lesznek ::::: számítva. ::::: Célunk az, hogy kereskedőknek és nagyiparosoknak a kivitt és behozatalt meg::: könnyítsük. ::: Kérjük vállalatunk ebbeli ::: támogatását. :::

Jovan Eckstein i Sin.

A pancsevoi Szerb Bank faosztályánál Kovinban

eladó több ezer darab elsőrendű távirda-, telefon- és villamvezetékhez **fenyőoszlop** mindenféle hosszúság-alkalmas ban és vastagságban.

Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható. 1054

Családi okok miatt azonnal eladó

és birtokba vehető egy nagyon jól menő téglagyár 10 hold prima földdel, 1 körkémence, évi gyártóképessege 3.500.000 téglá és cserép, 2 cserépszáritó 46.000 cserépdöszkával, 3 ház munkáslakásokkal, 8 lónak való istálló, 6 vagon termés elhelyezésére alkalmas magazin, 4 szobás lakás tulajdonos számára, szép virág és gyümölcsöskerttel, fél millió nyers téglá elhelyezésére alkalmas szin, 1 uj 2 cilinderű 40 lóerős gőzmozdony, 1 téglagyártó prés, 2 darab „Büssing“ gyártmányú 45—45 lóerős teherautó mellékkocsival, 8 darab ló teljes szerszámmal és kocsikkal stb. Kész áruból átengedek 150 000 téglát és cserepet, valamint az egész nyers készletet. — Komoly vevők bármikor láthatják teljes üzemban a téglagyárat. Ára 1.000.000 dinár, ebből 500.000 azonnal, 150.000 három hó, 150.000 hat hó és 200.000 egy év múlva megállapodás szerinti kamattal mellett fizetendő. Cím: Téglagyár Izbiste (Bánát, Vršac mellett). 1297

Polgármesteri hivatal V. Beeskerek. 10514/1923. szám. XXIV

Hirdetmény.

A novisadi igazgatóságnak 42676—923. sz. alatt kelt rendelete értelmében felhivatnak az adóköteles egyének, tekintet nélkül arra, hogy a kivetés ellen fellebbezéssel éltek, hogy adójukat f. é. július 14-ig a városi adóhivatalnál fizessék be, mivel ellenesetben a mulasztók ellen a legszigorubb végrehajtás fog vezetetni.

Veliki Beeskerek, 1923. évi július 5-én.

Aleksity s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal V. Beeskerek. 10658/923. szám. XXIII

Felhívás.

A kerületi pénzügyigazgatóságnak 28075/923. szám alatt kiadott rendelete értelmében felhivatnak mindazok, akik forgalmi adót fizetni kötelesek, hogy a második negyedre esedékes adójukat 1923 július 15-ig a városi pénztárnál fizessék be.

Aki ezen kötelezettségének az adott határidőig nem tesz eleget, a forgalmi adótörvény 12 és 13. szakasza értelmében adójának huszszorosával és 2000 dinár pénzbírsággal lesz megbüntetve.

Veliki Beeskerek, 1923. évi július 5-én.

Aleksity. polgármester.

VITAL
LEGJOBB TÁPSZER CSECSEMŐK, GYERMEKEK ÉS DAJKÁK RÉSZÉRE

VITAL
LEGJOBB ERŐSÍTŐ SZER MINDEN KORBAN LEVŐ GÉTEGEK ÉS ÜDÜLŐK RÉSZÉRE

TISZTA TERMÉSZETES GYÁRTMÁNY

TÁPSZERGYÁR ÉS VITAL
ZÁREK, ESÁVERSEK CESTA 10

Helybeli nagyobb iparvállalatnál kifutóleány

azonnali belépésre felvétetik.

1263

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Jó házból való fiúk

tanoncnak felvétetnek

Kohn Lajos lakatosmesternél, Nemanjine u. Vasaristye sarok, esetleg ellátással.

Ugyanott minden a lakatos szakmába vágó munkák gyorsan és pontosan, szolid árak mellett készülnek. 1295

Arató borok!

Elsőrangú, szárazszüretelésű kudrici (Temeskutas) magashegyű borok: 1922-beli finom, uj fehér 9 korona; 1922-beli kitünő, tiszta sötétvörös 9 korona; 1921-beli prima fehér óbor, a legjobb minőségű hegyi szőlőkből, 12 korona. Kapható:

Tetz Jánosnál
Gudurica (Bánát). 1194